

МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТИКА

Методичні вказівки та завдання (рекомендації) для набуття фахових компетентностей і закріплення програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 Журналістика

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет по роботі з іноземними студентами
Кафедра журналістики та мовної комунікації

Коваленко А. Ф.

МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТИКА

Методичні вказівки та завдання (рекомендації) для набуття фахових компетентностей і закріплення програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 Журналістика

Одеса
2026

УДК 070.41(075.8)

К 56

Укладач:

Коваленко Алла Федосіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації

Рецензенти:

Задорожня Аліна Григорівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Шапа Людмила Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Національного університету «Одеська політехніка»

*Рекомендовано до друку
кафедрою журналістики та мовної комунікації
Протокол № 11 від 13.05.2026 р.
Вченою Радою ФРІС
Протокол № 11 від 25.05.2026 р.*

Коваленко А. Ф.

К 56 Міжнародна журналістика : Методичні вказівки та завдання (рекомендації) для набуття фахових компетентностей і закріплення програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 Журналістика 2 курсу денної форми навчання. Одеса: Видавець С.Л. Назарчук, 2026. 34 с.

Методичні вказівки містять мету, завдання курсу, тематику практичних занять, творчі завдання, завдання для самостійної роботи й питання для різних форм контролю. Для виконання самостійної роботи і вивчення дисципліни наведено перелік тем і рекомендації щодо написання і презентації рефератів, рекомендовану літературу та електронні ресурси.

Методичні вказівки призначені для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.

УДК 070: 37.0 (072)

© ОНМУ, 2026

ЗМІСТ

Передмова	5
Тематичний план та завдання до практичних занять	6
Методичні рекомендації до виконання завдань для практичних занять	17
Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи	20
Питання для підсумкового контролю	24
Рекомендована література	27

ПЕРЕДМОВА

Метою ОК 20 «Міжнародна журналістика», яка є частиною циклу професійної підготовки, є ознайомлення зі специфікою та сучасними тенденціями міжнародної журналістики, зважаючи на національні особливості розвитку журналістики в цілому, глобалізаційні та диджитальні процеси; набуття професійного досвіду та окремих навичок в умовах російсько-української війни; вибір комунікативно виправданих стратегій для висвітлення міжнародної тематики в українських медіа тощо.

Курс, розрахований на 20 годин лекційних і 20 годин практичних занять, спрямований на розвиток спостережливості, аналітичного соціально-психологічного стану аудиторії, окремих груп, людей різних вікових категорій тощо та відповідального ставлення до медіаконтенту в кризових ситуаціях, під впливом цифровізації медіа та війни в Україні.

Завдання, поставлені для реалізації мети:

- ознайомлення з основною теоретико-практичною інформацією щодо природи, функцій та принципів міжнародної журналістики;
- визначення ролі міжнародної журналістики в інфополі сучасної аудиторії та в соціальних та комунікативних процесах держави;
- подача характеристики діяльності світових ЗМК, агенцій, відомих журналістів-міжнародників та розвитку міжнародних відділів українських медіа;
- формування уявлень та навички роботи журналістів-міжнародників в окремих представництвах та кореспондентських пунктах за кордоном та іноземних медіа в Україні під час російсько-української війни;
- забезпечення досконалого володіння навичками створення власного контенту на міжнародну тематику.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Міжнародна журналістика як сфера діяльності в умовах глобалізаційних процесів

Питання для обговорення

1. Якими основними термінами та поняттями можна описати міжнародну журналістику як явище?
2. Поясніть вплив диджитальних та глобалізаційних процесів на означене вище явище. Наведіть приклади конвергенції у міжнародних медіа.
3. Які ви знаєте відомі медіакорпорації? Чому деякі з них, не зважаючи на поважний вік, демонструють постійний розвиток?
4. Назвіть основні функції міжнародної журналістики.
5. Виокремте основні етапи поширення інформації.
6. Розкажіть про концепцію Ф. Сіберта, В. Шрамма, Т. Пітерсона.

Творчі завдання

1. Напишіть наукове есе, у якому поміркуйте про систему журналістики в Україні та визначте її тип.
2. Визначте і запишіть функції таких міжнародних медіа, як «BBC News Україна», «Голос Америки», «Euro news» та «Russia Today» тощо.

Література:

3. Жиленко І. Р. Міжнародна журналістика : конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2023. 191 с.
4. Іванюха Т. В. Міжнародна журналістика : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 91 с.
5. Кирилова О. В., Міжнародна журналістика : Навчальний посібник. Дніпро: 2016, 170 с.

Практичне заняття № 2

Типологія та етапи становлення міжнародної журналістики

Питання для обговорення

1. Що ви знаєте про різні види міжнародної журналістики. Наведіть приклади.
2. Розкажіть про етапи розвитку міжнародної журналістики.
3. Які особливості зародження та становлення міжнародних преси, радіомовлення і телебачення вам відомі?
4. У який спосіб пов'язані між собою журналістика, дипломатія та розвідка?
5. Поміркуйте про роль пропаганди в міжнародній журналістиці, міжнародні етичні стандарти та журналістику.
6. Подайте характеристику найбільш відомих вам міжнародних агенцій, радіо та телеканалів.

Творчі завдання

1. Подайте власну характеристику одного з міжнародних агентств (на власний вибір) з огляду на його інформаційну політику, контент та автуру, застосувавши описовий, діахронічний та контент-аналізи.
2. Опишіть приклади відомих світові міжнародних журналістів, які відзначились резонансними матеріалами про воєнні конфлікти або були удостоєні Пулітцерівської премії. Проаналізуйте їх матеріали.

Література:

1. Гриценко О. М. Основи теорії міжнародної журналістики. Київ: Київський ун-т, 2002. 303 с. – ISBN 966-594-291-3.
2. Жиленко І. Р. Міжнародна журналістика : конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2023. 191 с.
3. Земляна І. Журналіст і (не) безпека : посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
4. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
5. Іванов В. Ф., Дудка О. С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар. Київ : Освіта України, 2011. 288 с.
6. Кирилова О. В., Міжнародна журналістика : Навчальний посібник. Дніпро : 2016, 170 с.
7. Мелещенко О. К. Історія журналістики Великої Британії : конспект лекцій. Київ : Київський ун-т, 2010. 215 с.– ISBN 978-966-439-334-5
8. Срібняк І. Інформаційна агенція «Рейтер»: виникнення, особливості розвитку, сучасний стан. URL: <https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/236>
9. Срібняк І.В. Британська преса і журналістика в XVII–XX ст. Київ, 2005. 26 с.
10. Срібняк І.В. Зарубіжні мас-медіа : виникнення, особливості функціонування, основні тенденції розвитку (XVII–XX ст.). Київ: Науково-дослідний центр орієнталістики імені Омеляна Пріцака. 2011. 152 с.
11. Супруненко С.І. Історія виникнення та розвитку інформаційних агентств. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdakk/2009_2/23

Практичне заняття № 3

Правова система міжнародної журналістики. Співпраця з міжнародними організаціями

Питання для обговорення

1. Назвіть основні міжнародні документи (Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод та ін.), у яких задекларовані основні права і свободи людей. Охарактеризуйте їх та зверніть увагу на принципові моменти у формулюваннях.
2. Які ви знаєте міжнародні організації, що стежать за дотриманням прав і свободи слова в журналістиці?

3. Що вам відомо про щорічні рейтинги свободи слова? Яке місце в них України? Ознайомте з деякими з них.
4. Як у Європі регулюється право на приватність та свободу слова? Яка роль Європейського суду з прав людини? Чи відомі вам випадки судових позовів українців?
5. Як регулюється доступ до джерел інформації за міжнародними нормами? Які документи регулюють такий доступ?
6. У який спосіб регулює захист джерел інформації ЄСПЛ?
7. Розкажіть про такі міжнародні організації, як ОБСЄ, МАГАТЕ, ООН, «Артикль 19» та ін.

Творчі завдання

1. Наведіть приклади публікацій та проаналізувати їх в українських та міжнародних медіа, присвячених міжнародним рейтингам свободи слова в Україні та співпраці з міжнародними організаціями, проаналізувати наведені матеріали із застосуванням норм міжнародного законодавства.
2. Складіть власний рейтинг із 5 міжнародних журналістів роботу яких вважаєте якісною, такою, що відповідає міжнародним етичним стандартам журналістики.

Література:

1. Буняк В. Україна долучилася до Партнерства за інформацію та демократію, яке ініціювали «Репортери без кордонів». *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/229977/2024-07-24-ukraina-doluchylasya-do-partnerstva-za-informatsiyu-ta-demokratiyu-yake-initsiyuvaly-reportery-bez-kordoniv/>
2. Жиленко І. Р. Міжнародна журналістика : конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2023. 191 с.
3. Іванюха Т. В. Міжнародна журналістика : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 91 с.

Практичне заняття № 4

Вплив роботи міжнародних ЗМІ на світові події

Питання для обговорення

1. Які вимоги до новин в міжнародній журналістиці ви знаєте?
2. Чим має керуватися міжнародний журналіст і які критерії застосовувати до підбору тем і матеріалів для публікації?
3. Які ціннісні орієнтири журналіста-міжнародника?
4. У чому полягає специфіка роботи медійника за кордоном?
5. Що може слугувати джерелом інформації? Які вимоги висуваються до цих джерел?
6. Як отримати інформацію від міжнародних структур або під час заходів для написання матеріалів?
7. У який спосіб слід здійснювати збір інформації від інформаційних агентств та з відкритого доступу? Чи існують певні особливості?

Творчі завдання

Проаналізувати випуски за останній тиждень включень в українських

медіа «Голосу Америки» (наприклад, Юлії Ярмоленко) чи «BBC NEWS» (Ольги Паламарюк) або інших журналістів із зазначених видань на предмет джерел інформації (від респондентів, від структур, агентств, інших медіа тощо) у матеріалах, видів інформації. Випусків може бути один або кілька. Під час відповіді аргументувати прикладами з випусків (надати посилання й ілюструвати відповіді).

Література:

1. Іванюха Т. В. Міжнародна журналістика : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 91 с.
2. Жиленко І. Р. Міжнародна журналістика : конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2023. 191 с. С. 47-60, С. 61-72.
3. Зубченко Я. Як зробити так, щоб українські журналісти-міжнародники розуміли, про що запитують. URL : <https://ms.detector.media/zhurnalistska-osvita/post/18654/2017-03-28-yak-zrobiti-tak-shchob-ukrainski-zhurnalisti-mizhnarodniki-rozumili-pro-shcho-zapituyut/>

Практичне заняття № 5

Становище міжнародної журналістики України серед інших світових міжнародних медіа

Питання для обговорення

1. Розкажіть про глобальних телемовників в Україні (CNN, «Німецька хвиля», Euro news, MTV), охарактеризуйте передумови появи такою співпраці. Які, на вашу думку, чинники впливають на можливість і рівень колаборації з Україною?
2. Яким чином позначилась співпраця CNN з «1+1» на вітчизняному інформаційному просторі? Обґрунтуйте відповідь.
3. Що Ви знаєте про «DW» – українську редакцію «Німецької хвилі»?
4. Про які форми присутності міжнародного телебачення в Україні на сучасному етапі Ви знаєте? Проаналізуйте роботу «BBC News Україна» (випуски на «Громадському телебаченні» та YouTube-каналі).
5. Оцініть роботу «Голосу Америки» на «Прямому» та інших ресурсах.
6. Як працюють UATV, «Радіо Свобода» та інші медіа в Україні?

Творчі завдання

Знайдіть власні актуальні приклади (від 1 до 3) репрезентації глобальних телемовників в українському медіапросторі:

- стажування українських журналістів на глобальних телеканалах,
- проведення міжнародних телемостів,
- залучення українських ТК до кореспондентської мережі глобальних телемовників,
- створення української версії телемережі,
- створення телепрограм українською мовою та запуск YouTube-каналу,
- розміщення україномовного контенту українських редакцій глобальних телеканалів у соцмережах.

Література:

1. Буняк В. Українська служба «Голосу Америки» відзначила 75-річчя. URL: <https://detector.media/infospace/article/235960/2024-12-13-ukrainska-sluzhba-golosu-ameryky-vidznachyla-75-richchya-onovleno/>
2. Гоян О.Я., Гоян В.В. «Німецька хвиля»: від класичних медіа до сучасних технологій. Наукові записки Інституту журналістики. 2010. Т. 39. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/nz_ij/nz_ij_2010_39.
3. Левін К. «1+1» бере атлантичний бар 'єр. URL : www.day.kiev.ua
4. На CNN неделя України. URL : <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2011/01/17/5794908/>
5. Мініформполітики закупило на CNN рекламу України на 15 мільйонів гривень. URL : <https://www.unian.ua/politics/10381824-mininformpolitiki-zakupilo-na-cnn-reklamu-ukrajini-na-15-milyoniv-griven.html>
6. «BBC News Україна» запускає новинну програму з Лондона на «Громадському телебаченні». URL : http://stv.detector.media/reformuvannya/internet/bbc_news_ukraina_zapuskae_novinnu_programu_z_londona_na_gromadskomu_telebachenni/
7. Euronews открыл украинскую версию сайта. URL : <https://ubr.ua/market/media-market/euronews-otkryl-ukrainskuu-versiu-saita-100002>
8. MTV Ukraine почав повноцінне програмне мовлення. URL : <https://web.archive.org/web/20070929102241/http://ua.korrespondent.net/main/82485/>
9. «FreeДом» у листопаді: друга «золота кнопка» ютубу, понад 91% переглядів з-за кордону, відео у трендах РФ. URL: <https://detector.media/infospace/article/235959/2024-12-13-freedom-u-lystopadi-druga-zolota-knopka-yutubu-ponad-91-pereglyadiv-z-za-kordonu-video-u-trendakh-rf/>.

Практичне заняття № 6

Влада (уряд) як джерело інформації для міжнародних медіа. Роль МЗС Питання для обговорення

1. Як інформація впливає на міжнародну та внутрішню політику держави? Чи існує пряма залежність і в яких аспектах? Аргументуйте власну відповідь прикладами та фактажем.
2. Чому МЗС України є безпосереднім і найбільш суттєвим джерелом інформації для України і про Україну на офіційному рівні?
3. Простежте на конкретному прикладі (Дмитра Кулеби, Андрія Сибіги, Сергія Кислиці, Андрія Мельника чи інших) діяльність очільників МЗС України, дипломатичних служб, окремих дипломатів та їх роль у формуванні зовнішньої політики України.
4. У який спосіб правова система регулює діяльність міжнародних медіа і впливає на них?
5. Наскільки впливовим є діяльність ЄСПЛ, «Артикль 19», «Репортери без кордонів» у формуванні державного іміджу України? Чи реагує на висновки офіційна влада в Україні та громадськість?
6. Охарактеризуйте створення та роботу телеканалів Мультимедійної платформи іномовлення України (МПІУ) (FREEDOM, UATV English, UATV Arabic, UATV Español, The Gaze) та телеканалу «Дім».

7. Чи можна простежити певну залежність від роботи вищезначених каналів МПІУ та міжнародного іміджу України, зміну ставлення світу до нашої держави? Обґрунтуйте відповідь прикладами.
8. Як ви оцінюєте баланс між дотриманням журналістських стандартів та пропагандою в роботі каналів МПІУ?
9. Як формує імідж Президент України та голова Офісу Президента під час виступів, міжнародних зустрічей, переговорів, публічних заяв, коментарів, інтерв'ю для міжнародних медіа тощо? Наведіть приклад, посилаючись на матеріали з міжнародних медіа.

Творчі завдання

1. Провести огляд з проєктів МПІУ (визначити рубрики, характер контенту, аудиторію, виокремити одного з успішних журналістів (на вашу думку)).
2. Здійснити аналіз діяльності «Артикль 19» щодо України (на прикладі самостійно знайдених публікацій), свободи слова в державі тощо.

Література

1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник. Київ, 2002.
2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник. Київ, 2008.
3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право. Київ: Знання, 2007.
4. Гердеген М. Міжнародне право. Київ: К.І.С., 2011. 516 с.
5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини. Київ, 1999.
6. ГП «МПІУ» получило угрозы о минировании предприятия URL: <https://kanalDIM.tv/ru/gp-mpiu-poluchilo-ugrozy-o-minirovanii-predpriyatiya/>
7. Провальный эксперимент. Год назад Минкульт запустил платформу The Gaze, которая должна была стать конкурентом BBC, что из этого вышло — NGL.media URL: <https://nv.ua/ukraine/politics/the-gaze-vo-skolko-oboshlos-ukraincam-kakie-prosmotry>

Практичне заняття 7

Етапи розвитку міжнародної журналістики в Україні

Питання для обговорення

1. Виділіть основні проблеми існування міжнародної журналістики сьогодні у світі та в Україні.
2. Розкажіть про діяльність відомих українських журналістів-міжнародників на прикладі роботи Віталія Портнікова, Наталії Гуменюк або ін.
3. Як здійснюється фахова підготовка журналістів-міжнародників в Україні (промоніторити сайти КНУ імені Т. Г. Шевченка, Львівського національного університету імені І. Я. Франка, УКУ або інших закладів вищої освіти)? У відповідях продемонструйте аналіз ОПП, дисципліни, які вивчаються, працевлаштування випускників, академічну мобільність здобувачів освіти тощо.
4. У який спосіб відбувається співпраця українських журналістів-міжнародників з міжнародними організаціями (МАГАТЕ, ООН, ГРІНПІС,

НАТО, ОБСЄ тощо)? Відповідь ілюструйте прикладами журналістських матеріалів.

Творчі завдання

Проаналізувати діяльність таких міжнародних організацій, як МАГАТЕ, ООН, ОБСЄ або Червоного Хреста (на вибір) в Україні під час повномасштабного вторгнення на прикладі журналістських матеріалів з міжнародних медіа.

Література:

1. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
2. Зубченко Я. Як зробити так, щоб українські журналісти-міжнародники розуміли, про що запитують. URL :<https://ms.detector.media/zhurnalistiska-osvita/post/18654/2017-03-28-yak-zrobiti-tak-shchob-ukrainski-zhurnalisti-mizhnarodniki-rozumili-pro-shcho-zarituuyut/>
3. Іванов В. Ф., Дудка О. С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар. Київ : Освіта України, 2011. 288 с.
4. Кирилова О. В., Міжнародна журналістика : Навчальний посібник. Дніпро: 2016, 170 с.
5. Чи потрібні Україні журналісти-міжнародники, або дещо про те, чого немає. URL : <http://ru.telekritika.ua/daidzhest/2003-03-27/4481>
6. Шкляр В. МАС-медіа і виклики нового століття : наук. вид. Київ: Грамота, 2003. 48 с. – ISBN 966-8066-14-6.

Практичне заняття № 8

Проблемно-тематичні лінії та жанрові особливості міжнародної журналістики

Питання для обговорення

1. Розкажіть про міжнародна інформація, її суть, види, функції.
2. У чому полягає особливість висвітлення в міжнародних медіа територіальних суперечок й боротьби за ресурси в контексті міжнародного права?
3. Що ви знаєте про передумови виникнення сучасних територіальних конфліктів? Що саме треба враховувати журналістові-міжнароднику при висвітленні таких конфліктів?
4. Які проблеми у визначенні українсько-російського кордону вам відомі? Які медіа їх висвітлювали?
5. Яка роль острова Зміїний в українсько-румунській суперечці щодо розмежуванні морського кордону? Розкажіть про ресурсну складову в територіальних конфліктах (знайдіть приклади публікацій у міжнародних медіа).
6. Поміркуйте про проблеми геноцидів і голодоморів та їх висвітлення в міжнародній журналістиці (знайдіть приклади публікацій у міжнародних медіа щодо визнання іншими країнами голодомору як геноциду).

7. У який спосіб висвітлюються в міжнародних медіа права людини та їх захист в ЄСПЛ. Проаналізуйте розгляд справ, пов'язаних з Україною (знайдіть приклади публікацій у міжнародних медіа).

Творчі завдання

1. Створити на основі матеріалів з міжнародних медіа таблицю щодо визнання країнами штучного голодомору як геноциду українського народу, де будуть зазначені дати; країни, що визнали голодомор; приклади матеріалів (назви та автори); назви міжнародних медіа.
2. На основі підбірки з прочитаних у міжнародних медіа матеріалів (зазначити автора, назву матеріалів, дати виходу, назву медіа) зробити власний висновок та аргументувати відповідь про несправедливий результат суперечки в розмежуванні морського україно-румунського кордону (острів Зміїний), пояснити позицію журналістів та медіа (завдання виконати письмово).

Література:

1. Всесвітня служба радіомовлення України. URL : http://www.nrscu.gov.ua/RUI_about
2. Гресько О.В. Міжнародна журналістика : навчально-методичний посібник. Київ : Грамота, 2009. 112 с.
3. Гриценко, О. М. Основи теорії міжнародної журналістики. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. Київ : Київський ун-т, 2002. 303 с. – ISBN 966-594-291-3.
4. Земляна І. Журналіст і (не) безпека : посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
5. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
6. Кирилова О. В., Міжнародна журналістика : Навчальний посібник. Дніпро : 2016, 170 с.
7. Морозов А. Робота журналіста в гарячих точках. URL : <http://nikorupciji.org/2014/07/28/robota-zhurnalista-v-haryachyh-tochkah-anatolij-morozov-zhurnalist/>
8. Неймаш Т. Як стати хорошим журналістом-міжнародником. Медіаграмотність. 2011. 26 березня. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/2063>
9. Нетреба М. М., Непомняща К. А. Робота журналіста в екстремальних ситуаціях. Держава та регіони. 2016. № 1.
10. Носова Б. М. Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2016. 128 с. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/Books/nosova2016.pdf>
11. Полякова Ю. В. Міжнародна журналістика : дистанційний курс. URL : <http://virt.lac.lviv.ua/enrol/index.php?id=2369>
12. Шкляр В. МАС-медіа і виклики нового століття : наук. вид. Київ: Грамота, 2003. 48 с. – ISBN 966-8066-14-6.
13. Журналісти і зброя. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/advice/zhurnalisty-i-zbroya-i43526>
14. Іванюха Т. В. Міжнародна журналістика : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 91 с.

Практичне заняття № 9

Міжнародна журналістика та російсько-українська війна

Питання для обговорення

1. У чому полягає особливість інтерпретації воєнних дій у міжнародній журналістиці?
2. Розкажіть про роль вітчизняних медіа у висвітленні російсько-української війни.
3. Як українські медіа пишуть про реакцію світової спільноти на воєнні дії, урядів, допомоги від них Україні? Аргументуйте відповідь аналізом конкретних матеріалів, зважаючи на кут подачі інформації, жанр, авторську стилістику.
4. У який спосіб українські журналісти допомагають іноземним колегам, медіа тощо в зборі інформації, подоланні мовних бар'єрів, безпеці тощо? Наведіть конкретні приклади.
5. Що ви знаєте про умови акредитації вітчизняних та міжнародних журналістів в Україні?
6. Які документи, спорядження, засоби захисту, особливості психологічної гігієни необхідні міжнародному воєнному журналісту?
7. Що треба знати про збір інформації та вразливі групи населення міжнародному журналісту?
8. Яку картину світу про війну формують українські журналісти для міжнародної аудиторії? Обґрунтуйте відповідь на прикладах конкретних матеріалів

Творчі завдання (на вибір)

1. Назвіть кількох українських журналістів-фрілансерів, які працюють для міжнародних медіа (виконайте завдання письмово), опишіть їх діяльність.
2. Проаналізуйте матеріали українських журналістів, лауреатів Пулітцерівської премії, якщо такі є.
3. Порівняти подачу матеріалів про російсько-українську війну в українських та міжнародних медіа (на прикладі 1-2 матеріалів, наприклад Ліндсі Хіллсам (Channel 4 News) та Крістіана Аманпур (CNN), матеріали Андрія Цаплієнка (ТСН, 1+1) та Катерини Сергацкової (Zaborona, The Guardian) або Дмитра Комарова Спеціальний проєкт «Рік. За кадром» про повномасштабну війну (YouTube-канал). Звернути увагу на кут подачі інформації, можливі упередження.

Посилання на відеоматеріал: Комаров Д. Рік. За кадром. Харківщина. Херсон.
<https://1plus1.video/rik>

Література:

1. За яку саме роботу українські журналісти здобули Пулітцерівську премію: пояснює один із переможців. *Тексти.* URL: <https://texty.org.ua/fragments/109609/za-yaku-same-robotu-ukrayinski-zhurnalisty-zdobuly-pulitcerivsku-premiyu-poyasnyuye-odyn-iz-peremozhciv/>

2. Земляна І. Журналіст і (не) безпека : посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
3. Їхніми очима: українські журналісти, які висвітлюють війну на весь світ. *VOG. Ua*. URL: <https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/jihnimi-ochima-5-ukrajinskih-zhurnalistov-yaki-visvitlyuyut-rosiysku-agresiyu-na-uves-svit-52500.html>
4. Морозов А. Робота журналіста в гарячих точках. URL : <http://nikorupciji.org/2014/07/28/robota-zhurnalista-v-haryachyh-tochkah-anatolijmorozov-zhurnalist/>
5. Неймаш Т. Як стати хорошим журналістом-міжнародником. Медіаграмотність. 2011. 26 березня. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/2063>
6. Нетреба М. М., Непомняща К. А. Робота журналіста в екстремальних ситуаціях. Держава та регіони. 2016. № 1.
7. Спалек М. Спецпроект Дмитра Комарова «Рік. За кадром». Про героїв і людей. *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/kritika/article/211990/2023-06-01-spetsproiekt-dmytra-komarova-rik-za-kadrom-pro-geroiv-i-lyudey/>
8. Українські журналісти здобули Пулітцерівську премію за 2022 рік. Інтерфакс. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/830930.html>

Практичне заняття № 10

Робота світових медій в умовах війни

Питання для обговорення

1. У чому полягають особливості висвітлення конфліктів у міжнародних медіа: балансу між правом народів на самовизначення та принцип територіальної цілісності держав.
2. Як висвітлювались у вищеозначених медіа сучасні конфлікти, пов'язані із правом народів на самовизначення:
 - грузино-абхазький конфлікт;
 - конфлікт у Придністровській Молдавській Республіці;
 - Косово;
 - конфлікт у близькосхідних країнах: Сирії, Ізраїлі, Лівані тощо;
 - війни в африканських країнах та ін? Ілюструйте прикладами матеріалів із міжнародних медіа.
3. Які Ви знаєте принципи висвітлення в медіа способів розв'язання воєнних конфліктів?
4. Яку роль відіграє у висвітленні проблеми історичний контекст? З якою метою його потрібно використовувати?
5. Де пролягає межа між дезінформацією та пропагандою в журналістиці війни?
6. Для чого і як треба апелювати до гуманістичних цінностей у воєнній журналістиці? Аргументуйте відповідь.
7. Поміркуйте про роль журналістів-фіксерів у висвітленні війни

Творчі завдання:

1. Прочитайте матеріал Грицай М. Дара Хасанзаде, ZDF: «Цю війну висвітлюють найкраще, ніж будь-яку до цього». *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/community/article/216054/2023-08-27-dara-khasanzade-zdf-tsyu-viynu-vysvitlyuyut-naykrashche-nizh-bud-yaku-do-tsogo/>
2. Наведіть приклади найбільш вдалої воєнної фотографії від українських журналістів фотографів та репортерів.
3. Створити короткий письмовий репортаж для міжнародних медіа на основі уявної ситуації, наприклад:
 - обстріл цивільної інфраструктури.
 - міжнародна допомога Україні під час війни.
 - людські історії (переселенці, військові, волонтери).

Література:

1. Богданьок О. Еван Гершкович: представники світових ЗМІ, які працювали в Росії, написали главі МЗС РФ відкритого листа. *Суспільне*. URL: <https://susplne.media/454875-evan-gerskovic-predstavniki-svitovih-zmi-aki-pracuvani-v-rosii-napisali-glavi-mzs-rf-vidkritogo-lista/>
2. Грицай М. Фіксери на війні. Невидимі продюсери закордонних медіа. *Детектор медіа*. URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/32917/2023-09-11-fiksery-na-viyni-nevydymi-prodyusery-zakordonnykh-media/>
3. Журналістика війни: як працювати в умовах конфлікту. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf>
4. Компанія «Нью-Йорк Таймс». Питання етики в журналістиці. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/NewYork_Times.pdf
5. Мельник Р. Українські журналісти Чернов, Малолетка і Степаненко отримали Пулітцерівську премію за репортажі з Маріуполя. *Детектор медіа*. URL: <https://detector.media/infospace/article/211025/2023-05-09-ukrainskizhurnalistychernov-malolietka-i-stepanenko-otrimaly-pulittserivsku-premiyu-za-reportazhi-z-mariupolya/>
6. Нановська В. Виправдано суспільним інтересом. *MEDIA lab*. URL: https://medialab.online/news/pryvatne_zhyttia/
7. Посібник з журналістської етики / [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куш Л.]. Київ: Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.
8. Термінологічний словник російсько-української війни / за ред. М. М. Слюсаревського ; упоряд. С. Л. Чуніхіна. Київ : Ін-т соціальної та політичної психології НАПН України, 2022. 20 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2022/04/%>
9. Троє українських журналістів стали лауреатами Пулітцерівської премії – 2023. *Інститут масової інформації*. URL: <https://imi.org.ua/news/troye-ukrayinskyh-zhurnalistiv-staly-laureatamy-pulittserivskoyi-premiyi-2023-i52662>
10. Щодо висвітлення тем, пов'язаних із українськими полоненими. *ЦЕДЕМ*. URL: <https://cje.org.ua/statements/shchodo-vysvitlennia-tem-pov-iazanykh-iz-ukrainskymy-polonenyu/>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Мета практичних завдань – сформувані у студентів навички аналітичного мислення, критичної оцінки міжнародних медіапроцесів, роботи з джерелами інформації, дотримання професійних стандартів журналістики та створення власного медійного контенту відповідно до вимог міжнародної журналістської практики.

Загальні вимоги до виконання завдань:

Під час виконання усіх завдань студентам рекомендується використовувати достовірні та авторитетні джерела інформації, посилаючись на міжнародні та українські медіа, документи міжнародних організацій, наукові праці й аналітичні матеріали. У роботах необхідно дотримуватися принципів об'єктивності, точності, достовірності, балансу думок, відокремлення фактів від коментарів та академічної доброчесності. Тексти повинні бути логічно структурованими, грамотними та відповідати нормам сучасної української літературної мови.

Есе «Система журналістики в Україні»

Мета завдання – сформувані цілісне розуміння особливостей функціонування української медіасистеми в сучасних умовах.

Обсяг роботи – 2–3 сторінки.

У роботі доцільно висвітлити:

- структуру сучасної української медіасистеми;
- роль друкованих, аудіовізуальних та цифрових медіа;
- особливості функціонування суспільного мовлення;
- вплив воєнного стану на журналістику;
- основні проблеми та перспективи розвитку українських медіа.

Есе повинно містити не лише описове викладення матеріалу, а й авторські міркування, оцінки та висновки. Важливо продемонструвати здатність критично осмислювати роль журналістики у демократичному суспільстві.

Власна характеристика одного з міжнародних медіа

Мета завдання – ознайомитися зі специфікою діяльності провідних міжнародних засобів масової інформації.

Обсяг роботи – 2–3 сторінки.

Для аналізу можна обрати міжнародне медіа (BBC, Reuters, Associated Press, Deutsche Welle, France 24, Al Jazeera, The New York Times, The Guardian тощо).

Під час характеристики необхідно звернути увагу на історію створення медіа, країну походження та цільову аудиторію, редакційну політику, тематичні пріоритети, міжнародний вплив та репутацію, використання цифрових платформ і соціальних мереж.

Особливу увагу слід приділити аналізу сильних сторін обраного медіа та його ролі у формуванні міжнародного інформаційного порядку денного.

Рейтинг п'яти міжнародних журналістів

Мета завдання – сформувати навички оцінювання професійної діяльності журналістів на міжнародному рівні.

Обсяг роботи – 2–3 сторінки.

Студент самостійно обирає п'ятьох журналістів та розташовує їх у рейтингу від першого до п'ятого місця.

При обґрунтуванні рейтингу рекомендується враховувати професійні досягнення, вплив на міжнародну журналістику, якість журналістських розслідувань або репортажів, дотримання професійних стандартів, внесок у захист свободи слова, міжнародне визнання та нагороди.

Необхідно пояснити критерії ранжування та аргументувати позицію кожного журналіста у рейтингу. Важливо пам'ятати, що оцінювання має бути доказовим і базуватися на конкретних фактах професійної діяльності.

Аналіз діяльності організації «Артикль 19»

Мета завдання – ознайомитися з діяльністю міжнародних організацій, які захищають свободу слова та права журналістів.

Обсяг роботи – 3–4 сторінки.

У процесі аналізу рекомендується розглянути історію створення організації, її місію та основні напрями діяльності, проєкти щодо захисту свободи вираження поглядів, участь у моніторингу порушень прав журналістів, діяльність щодо розвитку медіазаконодавства та вплив організації на міжнародну медійну політику.

Під час підготовки роботи необхідно використовувати офіційні документи, звіти та аналітичні матеріали організації. Висновки мають містити власну оцінку ефективності діяльності «Артикль 19» у сучасному світі.

Короткий репортаж для міжнародних медіа про війну в Україні (на основі уявної ситуації)

Мета завдання – сформувати практичні навички створення журналістського матеріалу для міжнародної аудиторії.

Обсяг роботи – 300–500 слів.

Перед написанням репортажу необхідно визначити місце події, учасників, основний інформаційний привід та потенційне значення події для міжнародної аудиторії.

Структура репортажу повинна включати: заголовок; лід; основну частину; коментар очевидця або експерта; підсумковий абзац.

Під час виконання завдання слід дотримуватися принципів міжнародної журналістики: точності, неупередженості, гуманності та відповідальності. Особливо важливо уникати мови ворожнечі, неперевіраних фактів і надмірної емоційності. Репортаж має демонструвати розуміння потреб міжнародної аудиторії та пояснювати контекст подій.

Критерії оцінювання виконаних робіт

Під час оцінювання враховуються:

- повнота розкриття теми;
- якість аналізу та аргументації;
- використання достовірних джерел;

- самостійність висновків;
- дотримання журналістських стандартів;
- логічність структури;
- мовна грамотність;
- творчий підхід до виконання завдань.

Успішне виконання запропонованих практичних завдань сприятиме формуванню професійних компетентностей майбутніх журналістів, розвитку навичок міжнародної комунікації та підготовці до роботи в сучасному глобальному медіасередовищі.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота з дисципліни передбачає виконання реферату на одну із запропонованих тем і підготовку презентації та захисту.

Перелік можливих тем для написання рефератів:

1. Роль міжнародної журналістики у формуванні глобального інформаційного простору.
2. Особливості висвітлення російсько-української війни у світових медіа.
3. Інформаційна політика міжнародних інформаційних агенцій у період воєнних конфліктів.
4. Феномен дезінформації та фейкових новин у міжнародній журналістиці.
5. Висвітлення проблем біженців у європейських та американських медіа.
6. Міжнародна журналістика в умовах цифрової трансформації медіа.
7. Вплив соціальних мереж на міжнародні журналістські стандарти.
8. Порівняльний аналіз висвітлення міжнародних подій у західних та українських медіа.
9. Діяльність міжнародних інформаційних агенцій у XXI столітті.
10. Особливості роботи військових кореспондентів у зонах конфлікту.
11. Медіадипломатія як інструмент міжнародної комунікації.
12. Висвітлення екологічних проблем у міжнародних медіа.
13. Роль журналістики у формуванні міжнародного іміджу держави.
14. Маніпулятивні технології у міжнародних новинах.
15. Міжнародні журналістські стандарти: проблеми дотримання та порушення.
16. Висвітлення діяльності міжнародних організацій у світових медіа.
17. Особливості міжкультурної комунікації в міжнародній журналістиці.
18. Вплив штучного інтелекту на розвиток міжнародної журналістики.
19. Проблеми свободи слова та цензури в різних країнах світу.
20. Висвітлення глобальних криз у міжнародних медіа: пандемії, війни, економічні потрясіння.
21. Становлення та розвиток міжнародної журналістики в Україні після 1991 року.
22. Роль українських медіа у формуванні міжнародного іміджу України.
23. Особливості діяльності українських журналістів у міжнародному інформаційному просторі.
24. Розвиток міжнародної агенційної журналістики в Україні на прикладі Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ».
25. Висвітлення євроінтеграційних процесів у сучасних українських медіа.
26. Вплив російсько-української війни на розвиток міжнародної журналістики в Україні.
27. Українська міжнародна журналістика в умовах цифровізації та розвитку мультимедійних платформ.
28. Роль українських кореспондентів у висвітленні міжнародних конфліктів і криз.

29. Міжнародні стандарти журналістики та їх адаптація в українських медіа.
30. Перспективи розвитку української міжнародної журналістики в контексті глобальних медіатрендів.
31. Становлення та розвиток міжнародної журналістики в Україні після 1991 року.
32. Роль українських медіа у формуванні міжнародного іміджу України.
33. Особливості діяльності українських журналістів у міжнародному інформаційному просторі.
34. Розвиток міжнародної агенційної журналістики в Україні на прикладі Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ».
35. Висвітлення євроінтеграційних процесів у сучасних українських медіа.
36. Вплив російсько-української війни на розвиток міжнародної журналістики в Україні.
37. Українська міжнародна журналістика в умовах цифровізації та розвитку мультимедійних платформ.
38. Роль українських кореспондентів у висвітленні міжнародних конфліктів і криз.
39. Міжнародні стандарти журналістики та їх адаптація в українських медіа.
40. Перспективи розвитку української міжнародної журналістики в контексті глобальних медіатрендів.
41. Особливості міжнародного мовлення Голос Америки в умовах російсько-української війни.
42. Роль Радіо Свобода у протидії дезінформації та російській пропаганді.
43. Англomовна журналістика в Україні на прикладі The Kyiv Independent.
44. Міжнародна комунікація України через цифрові медіапроекти: досвід The Kyiv Independent.
45. Особливості роботи міжнародного телеканалу FREEDOM для іноземної аудиторії.
46. Роль Суспільне Мовлення у розвитку міжнародної журналістики України.
47. Незалежні українські міжнародні медіапроекти після 2022 року: кейс Ukrainian Witness.
48. Мультимедійна журналістика воєнного часу на прикладі EMPR.media.
49. Українські міжнародні медіапроекти в YouTube та соціальних мережах: нові формати комунікації зі світом.
50. Розвиток незалежної англomовної журналістики в Україні у 2022–2026 роках.

Рекомендації щодо написання реферату

Виконання рефератів і підготовка мультимедійних презентацій є важливими складовими самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю «Журналістика». Такі види навчальної діяльності сприяють поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок аналізу міжнародних медіапроцесів, формуванню критичного мислення, умінь працювати з науковими та медійними джерелами, а також удосконаленню навичок публічного представлення результатів дослідження.

Рекомендації щодо написання реферату

Реферат є самостійною навчально-дослідною роботою, що передбачає аналіз, узагальнення та систематизацію інформації з обраної теми. Основною метою реферату є вивчення актуальних проблем міжнародної журналістики, діяльності світових медіа, особливостей міжнародної комунікації, інформаційної політики держав та міжнародних організацій.

Рекомендований обсяг роботи становить 10–15 сторінок друкованого тексту без урахування списку використаних джерел і додатків.

Структура реферату повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину (2–3 розділи);
- висновки;
- список використаних джерел.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність теми, визначити мету та завдання роботи, окреслити об'єкт і предмет дослідження. В основній частині слід розкрити теоретичні та практичні аспекти проблеми, проаналізувати діяльність міжнародних медіа, сучасні тенденції розвитку світового інформаційного простору, приклади висвітлення міжнародних подій у засобах масової інформації. Доцільно використовувати матеріали міжнародних інформаційних агентств, наукових публікацій, офіційних звітів міжнародних організацій та аналітичних центрів.

У висновках необхідно узагальнити результати дослідження та сформулювати власні висновки щодо розглянутої проблематики.

Особливу увагу слід приділяти академічній доброчесності. Усі запозичені думки, цитати, статистичні дані та ілюстративні матеріали повинні супроводжуватися належними посиланнями на джерела. Недопустимими є плагіат, фабрикація та фальсифікація даних.

Під час написання роботи рекомендується використовувати не менше 10–15 джерел, серед яких мають бути наукові статті, монографії, нормативні документи, матеріали міжнародних медіа та авторитетних інформаційних ресурсів.

Рекомендації щодо створення презентації

Презентація є візуальним супроводом доповіді та має сприяти кращому сприйняттю основних положень реферату. Її зміст повинен бути логічним, інформативним і відповідати темі дослідження.

Рекомендований обсяг презентації — 10–15 слайдів.

Орієнтовна структура презентації:

1. Титульний слайд (назва теми, прізвище та ім'я студента, група).
2. Актуальність теми.
3. Мета і завдання дослідження.
4. 4–11. Основні результати дослідження.
5. 12–13. Практичні приклади, статистичні дані, кейси.
6. Висновки.
7. Список використаних джерел або підсумковий слайд.

Під час оформлення презентації доцільно дотримуватися таких вимог:

- використовувати єдиний стиль оформлення;
- застосовувати читабельні шрифти (кегель не менше 20–24 для основного тексту);
- не перевантажувати слайди текстом;
- подавати інформацію у вигляді тез, схем, таблиць, інфографіки;
- використовувати якісні ілюстрації та діаграми;
- дотримуватися контрастності кольорів для забезпечення зручності сприйняття інформації;
- зазначати джерела статистичних даних, фотографій та інших матеріалів.

Під час усного захисту презентації студент повинен не просто зачитувати текст зі слайдів, а аргументовано представляти результати свого дослідження, демонструючи розуміння теми, здатність до аналізу міжнародних медійних процесів та вміння відповідати на запитання аудиторії.

Якість виконання реферату та презентації оцінюється за такими критеріями: відповідність змісту темі, глибина аналізу проблеми, самостійність висновків, якість використаних джерел, дотримання вимог академічної доброчесності, логічність структури, грамотність викладу матеріалу та рівень оформлення роботи. Реферат і презентація повинні відображати не лише засвоєння теоретичного матеріалу, а й здатність майбутнього журналіста критично осмислювати сучасні міжнародні інформаційні процеси та професійно працювати з різними джерелами інформації.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що є предметом вивчення міжнародної журналістики?
2. Назвіть і розтлумачте основні поняття, що використовуються у сфері міжнародної журналістики?
3. Як глобалізація ЗМІ впливає на міжнародну журналістику?
4. У чому полягає суть конвергенції ЗМІ в умовах сучасних цифрових процесів?
5. Які функції виконує журналістика на міжнародному рівні?
6. Які фактори впливають на поширення інформації в міжнародній журналістиці?
7. Розкажіть про чотири теорії преси.
8. Як відрізняються континентальна та острівна журналістика за своїми характеристиками?
9. Які етапи розвитку пройшла міжнародна журналістика?
10. Як журналістика в США, Європі та Азії відрізняється за форматом і змістом?
11. Які основні міжнародні структури впливають на розвиток міжнародної журналістики?
12. Розкажіть про основні етапи зародження та становлення преси, радіо та телебачення в міжнародній журналістиці?
13. Назвіть особливості якісної преси в міжнародному контексті.
14. У чому полягає специфіка роботи міжнародних медіакорпорацій?
15. Які міжнародні інформаційні агентства відіграють важливу роль у світовій журналістиці?
16. Як правова система впливає на роботу міжнародних ЗМІ? Назвіть основні закони, якими керуються журналісти-міжнародники.
17. З якими міжнародними організаціями співпрацюють журналісти і з якою метою?
18. Як міжнародне законодавство регулює право на свободу слова?
19. У чому полягає значення Загальної декларації прав людини для свободи слова?
20. Як міжнародні організації захищають права журналістів?
21. Розкажіть про критерії використовуються для оцінки рівня свободи слова в країнах.
22. Як теорія «вільного ринку ідей» впливає на розвиток міжнародної журналістики?
23. Які правові документи гарантують захист джерел інформації журналістів на міжнародному рівні?
24. Як Європейський суд з прав людини регулює питання приватності та свободи слова?
25. Як міжнародні організації, такі як ОБСЄ чи «Артикль 19», впливають на захист прав журналістів?
26. У чому полягає роль міжнародних ЗМІ у формуванні світових подій?
27. Назвіть критерії підбору матеріалів для публікації в міжнародних новинах.
28. Розкажіть про те, як ціннісні орієнтири впливають на роботу журналіста-міжнародника.
29. Як міжнародні журналісти працюють в умовах «гарячих точок»?
30. Поміркуйте, як забезпечити безстороннє репортерство в умовах військових конфліктів?
31. Як міжнародна журналістика України представлена серед світових медіа? Наведіть приклади.
32. Яку роль відіграють глобальні телемовники, такі як CNN чи Euronews, в

Україні?

33. Як українська редакція «Німецької хвилі» впливає на розвиток міжнародної журналістики в Україні?
34. Які форми присутності міжнародного телебачення в Україні ви можете назвати?
35. Поясніть, як впливає співпраця міжнародних медіа з українськими каналами на інформаційний простір країни.
36. У чому полягає роль «Радіо Свобода» у висвітленні міжнародних подій в Україні?
37. Як урядові джерела інформації в Україні співпрацюють з міжнародними медіа?
38. Розкажіть про те, яку роль відіграє Міністерство закордонних справ у співпраці зі світовими ЗМІ.
39. Поміркуйте, як інформація, що поширюється через міжнародні медіа, впливає на політику України.
40. Чи змінило створення телеканалу «Дім» медіа-простір України? Розкажіть про роботу каналу.
41. Назвіть, які основні етапи розвитку пройшла міжнародна журналістика в Україні?
42. Розкажіть, які проблеми сьогодні існують у міжнародній журналістиці України?
43. Як фахова підготовка журналістів-міжнародників в Україні відповідає світовим стандартам?
44. Які українські журналісти-міжнародники здобули визнання на міжнародному рівні? Розкажіть про одного з них.
45. Проілюструйте, як українські журналісти співпрацюють з міжнародними організаціями, такими як ООН чи НАТО.
46. Як територіальні суперечки відображаються у міжнародній журналістиці?
47. Опишіть, як висвітлюються питання боротьби за ресурси в контексті міжнародного права?
48. Перелічіть, які причини виникнення сучасних територіальних конфліктів найчастіше розглядаються у міжнародних ЗМІ? Наведіть приклади.
49. Розкажіть про те, як українські ЗМІ висвітлюють проблеми територіальних суперечок із сусідніми країнами.
50. У чому полягає роль Європейського суду з прав людини у захисті прав громадян України?
51. Чи висвітлюються проблеми геноцидів та голодоморів у міжнародних ЗМІ? Наведіть приклади.
52. Які ключові моменти російсько-української війни відображаються у міжнародній журналістиці?
53. Опишіть, як міжнародні ЗМІ інтерпретують воєнні дії на території України.
54. Яку роль відіграють українські ЗМІ у відображенні реакції міжнародної спільноти на російсько-українську війну?
55. Розкажіть про акредитацію міжнародних журналістів в Україні під час висвітлення конфлікту.
56. Які документи та засоби захисту необхідні для міжнародних журналістів, що працюють в умовах конфліктів?
57. Поясніть, як міжнародні журналісти висвітлюють роботу з вразливими групами населення під час війни.
58. Проілюструйте, як сучасні конфлікти між правом народів на самовизначення та принципом територіальної цілісності висвітлюються у

ЗМІ.

59. Розкажіть, які історичні передумови виникнення конфліктів між правом на самовизначення та територіальною цілісністю найчастіше висвітлюються у медіа.
60. Які сучасні світові конфлікти найбільше висвітлюються в міжнародній журналістиці?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Всесвітня служба радіомовлення України. URL : http://www.nrscu.gov.ua/RUI_about
2. Гресько О.В. Міжнародна журналістика : навчально-методичний посібник. Київ : Грамота, 2009. 112 с.
3. Гриценко, О. М. Основи теорії міжнародної журналістики : підручник / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики. Київ: Київський ун-т, 2002. 303 с. – ISBN 966-594-291-3.
4. Жиленко І. Р. Міжнародна журналістика : конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2023. 191 с.
5. Земляна І. Журналіст і (не) безпека : посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
6. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. Київ : Освіта, 1999. 351 с.
7. Іванов В. Ф., Дудка О. С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар / В. Ф. Іванов, О. С. Дудка/ К. : Освіта України, 2011. 288 с.
8. Іванюха Т. В. Міжнародна журналістика : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 91 с.
9. Кирилова О. В., Міжнародна журналістика : Навчальний посібник. Дніпро, 2016. 170 с.
10. Морозов А. Робота журналіста в гарячих точках. URL : <http://nikorupciji.org/2014/07/28/robota-zhurnalista-v-haryachyh-tochkah-anatolij-morozov-zhurnalist/>
11. Неймаш Т. Як стати хорошим журналістом-міжнародником. *Медіаграмотність*. 2011. 26 березня. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/2063>
12. Нетреба М. М., Непомняща К. А. Робота журналіста в екстремальних ситуаціях. *Держава та регіони*. 2016. № 1.
13. Носова Б. М. Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика: навч. посібник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2016. 128 с. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/Books/nosova2016.pdf>
14. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. пос. [Текст] / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. Київ: Знання, 2008. 663 с. ISBN 978-966-346-458-9.
15. Полякова Ю. В. Міжнародна журналістика : дистанційний курс. URL : <http://virt.lac.lviv.ua/enrol/index.php?id=2369>
16. Шкляр В. МАС-медіа і виклики нового століття : наук. вид. / В. Шкляр. Київ : Грамота, 2003. 48 с. – ISBN 966-8066-14-6

17. Боднар І. Міжнародна інформація: Навчально-методичний посібник. Львів, 2016. 284 с.
18. Висвітлення питань міграції : Посібник для журналістів. Міжнародний центр із розвитку міграційної політики, Відень, 2020. 193 с. URL: https://www.icmpd.org/file/download/52785/file/MOMENTA%2520Manual_UA_WEB%2520%2528v.3%2529.pdf
19. Галлін Д., Манчіні П. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики. Київ, 2008. 320 с.
20. Глобальні проблеми сучасності : підручник / За ред. В. С. Бакірова, А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків, 2019. 632 с.
21. Гриценко О. М., Шкляр В. І. Основи теорії міжнародної журналістики. Київ, 2002. 304 с.
22. Грубінко А. В., Мартинов А. Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії : Монографія. Тернопіль, 2021. 258 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42066>
23. Історичний розвиток цивілізацій у контексті глобалізації: ціннісний вимір / За ред. О. В. Зернецької. Київ, 2019. 317 с. URL: https://ivinas.gov.ua/publikatsiji/download/1037_14362fde523fb724164996afb6b8bfad.html
24. Кирилова О. В., Міжнародна журналістика : Навч. посібник. Дніпро, 2016. 170 с.
25. Требін М. П., Герасіна Л. М., Погрібна В. Л. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: Навч. посібник. Харків, 2016. 540 с. <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/191/1-25.pdf>
26. Стройко Т. В. Міжнародні організації: Навч. посібник. Київ, 2018. 250 с.
27. Полякова Ю. В., Басій Н. Ф. Міжнародна журналістика : Посібник. Львів, 2019. 218 с.
28. Носова Б. М. Міжнародна журналістика: сучасна зарубіжна публіцистика. Київ, 2016. 127 с.
29. Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. Київ, 2007. 461 с.

Допоміжна

1. «BBC News Україна» запускає новинну програму з Лондона на «Громадському телебаченні». URL: http://stv.detector.media/reformuvannya/internet/bbc_news_ukraina_zapusk_ae_novinnu_programu_z_londona_na_gromadskomu_telebachenni/
2. Crossmedia Innovations: Texts, Markets, Institutions [Текст] / Ed. by Indrek Ibrus, Carlos Alberto Scolari. Peter Lang GmbH, Europaischer Verlag der Wissenschaften, 2012. 319 p. ISBN 3631622287, 9783631622285.

3. Der neue Rundfunkbeitrag ist da. URL: http://www.t-online.de/ratgeber/finanzen/finanztipps/id_48751370/gez-2013-die-gebuehren-fuer-den-neuen-rundfunkbeitrag.html.
4. Global Media, Culture, and Identity: Theory, Cases, and Approaches [Текст] / Ed. by Rohit Chopra, Radhika Gajjala. Routledge, 2012. 280 p. ISBN 1136512837, 9781136512834.
5. Kolodzy J. Practicing Convergence Journalism: An Introduction to Cross-media Storytelling [Текст] / Janet Kolodzy. Routledge, 2012. 202 p. ISBN 0415890284, 9780415890281.
6. Ward S. J. A. Global Media Ethics: Problems and Perspectives [Текст] / Stephen J. A. Ward. John Wiley & Sons, 2013. 344 p. ISBN 1118359852, 9781118359853.
7. Бальчос А. «Кольорові війни» військового журналіста Влада Волошина <https://armyinform.com.ua/2023/06/06/kolorovi-vijny-vijskovogo-zhurnalista-vlada-voloshyna/>
8. Беспалікова О. Палестинська проблема як один із найвідоміших та найгостріших міжнародних конфліктів. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2019. № 1(5). С. 78-86. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/92>
9. Буняк В. Україна долучилася до Партнерства за інформацію та демократію, яке ініціювали «Репортери без кордонів». Детектор медіа. URL: <https://detector.media/infospace/article/229977/2024-07-24-ukraina-doluchylasya-do-partnerstva-za-informatsiyu-ta-demokratiyu-yake-initsiyuvaly-reportery-bez-kordoniv/>
10. Бусол О. Гібридні загрози: чи вистойть Україна? *Юридичний вісник України*. 2020. <https://yvu.com.ua/gibrydni-zagrozy-chy-vystoyit-ukrayina/>
11. Васильєв Г. В. Підтримка міжнародної безпеки – глобальна проблема людства. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія Політологія*. 2014. № 2(21). С. 155-166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2014_2_18
12. Везірова Л. Роль ЗМІ в міжнародних політичних процесах. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*. 2013. №3(23). С. 57-63. <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/533>
13. Вовк Р. Кібербезпека України в умовах інформаційної війни. *Безпекові виклики у геополітиці XXI століття*. Львів, 2017. С.128-131. <https://www.ispc.org.ua/wp-content/uploads/2015/07/conference-23-11-2017.pdf>
14. Воєнні аспекти протидії «гібридній» агресії: досвід України / За ред. А. М. Сиротенка. Київ, 2020. 176 с. https://nuou.org.ua/assets/monography/mono_gibr_viin.pdf
15. Гарматій О. В. Інформаційне забезпечення міжнародної діяльності: роль і значення інформаційних агенств. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2018. № 1. С. 244–254.

16. Гарматій О. Особливості медіовідображення конфліктності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістські науки.* 2017. № 883. С. 23-29. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2019/apr/16107/harmatiy.pdf>
17. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія / Донецький національний університет імені Василя Стуса / під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с. URL: <https://jmonographs.donnu.edu.ua/article/view/3781>
18. Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства ; Аналітичний документ. Київ, 2018. 105 с. https://www.civicsynergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/blok_XXI-end_0202.pdf
19. Гірман А. П. Міжнародні відносини та світова політика: імперативи сучасності. Регіональні студії. 2020. Вип. 21. С. 34-39. URL: <http://www.regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/21/7.pdf>
20. Горбенко Н. Ю. Медіатизація та вплив ЗМІ на політичний порядок денний. *Актуальні проблеми політики.* 2021. Вип. 67. С. 53-60. URL: <http://app.onua.edu.ua/index.php/app/article/view/1150>
21. Гоян О.Я., Гоян В.В. «Німецька хвиля»: від класичних медіа до сучасних технологій. Наукові записки Інституту журналістики. 2010. Т. 39. URL : http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/nz_ij/nz_ij_2010_39.pdf
22. Гуменюк Т. І. Кризові процеси у розвитку європейських країн на сучасному етапі ЄС. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право.* 2021. №11 (23). DOI: 10.33098/2078-6670.2021.11.23.113-124.
23. Дністрянський М. С. Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України. Львів, 2021. 154 с. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Dniastrianskyu_2020.pdf
24. Дячук Катерина "Репортери без кордонів" підняли Україну в рейтингу свободи преси на 18 позицій. Інститут масової інформації. <https://imi.org.ua/news/reportery-bez-kordoniv-pidnyaly-ukrayinu-u-rejtyngu-svobody-slova-na-18-pozytsij-i61140>
25. Журналісти і зброя. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/advice/zhurnalisty-i-zbroya-i43526>
26. Зубченко Я. Як зробити так, щоб українські журналісти-міжнародники розуміли, про що запитують. URL : <https://ms.detector.media/zhurnalistska-osvita/post/18654/2017-03-28-yak-zrobiti-tak-shchob-ukrainski-zhurnalisti-mizhnarodniki-rozumili-pro-shcho-zapituyut/>
27. Іванюха Т. В. Міжнародна журналістика : конспект лекцій для

- здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 91 с.
28. ІМІ склав список 10 сайтів з якісною інформацією. URL : <https://imi.org.ua/news/imi-sklav-spysok-10-sajtiv-z-yakisnoyu-informatsiyeyu-i37201>
29. Іноземні журналісти в Україні: <https://visitukraine.today/uk/blog/1964/foreign-journalists-in-ukraine-work-experience-and-safety-rules#yaki-vrazennya-vid-spilkuvannya-z-zsu-ta-vladoyu-ukraini-v-inozemnix-korespondentiv>
30. Кибіч Я. В. Брекзит у медійному дискурсі провідних європейських ЗМК. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2021. № 2 (10). URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/236>
31. Коваленко А, Нечаєв Є. Публіцистика на межі журналістики й літератури: Сергій Жадан як публіцист у матеріалах для The New Times та українських медіа. 78 студентська науково-технічна конференція ОНМУ: Збірник тез доповідей. Одеса: ОНМУ, 2025. С. 376–380. URL: <http://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/4122>
32. Коваленко А., Мельник А. Образ українських жінок-журналісток у міжнародному медіапросторі. 78 студентська науково-технічна конференція ОНМУ: Збірник тез доповідей. Одеса: ОНМУ, 2025. С. 376–380. URL: <http://rp.onmu.org.ua/handle/123456789/4122>
33. Коваленко Алла, Котік В. Публічні виступи та інтерв'ю Президента України для «Сnn», «The Economist» як інструмент міжкультурної комунікації під час повномасштабного вторгнення. *Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-23 травня 2025 року). Одеса, 2025. С. 160-166 URL: https://www.researchgate.net/publication/392008819_PUBLICNI_VISTUPI_TA_INTERV_U_PREZIDENTA_UKRAINI_DLA_SNN_THE_ECONOMIST_AK_INSTRUMENT_MIZKULTURNOI_KOMUNIKACII_PID_CAS_POVNOMASSTABNOGO_VTORGNENNA
34. Кожемякіна Т. В., Романченко Н. В. Ключові гравці та процеси глобального світу: сучасні трансформації. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2018. Т. 3. Вип. 1. С. 56-62. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/14857>
35. Кравчук В. М., Дмитрусь О. А. Вплив ЗМІ на формування громадянської свідомості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 6. С.16-19. http://lsej.org.ua/6_2015/4.pdf
36. Куляс П. Гібридна війна в сучасному світі. Що про неї повинен знати журналіст і редактор? // Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки : навчальний посібник / за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. Київ : Вид-во НПУ

- імені М. П. Драгоманова, 2018. 356 с.
<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/25597/Kulias%2012-27.pdf?sequence=1>
37. Курбан О. В. Сучасні інформаційні війни в мережевому он-лайн просторі : Навч. посібник. Київ, 2016. 286 с.
<http://www.interinf.chnu.edu.ua/res//interinf/Inf%20vijny.pdf>
38. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посібник. Київ, 2017. 156 с.
39. Літвін Л. А. Сучасні геополітичні концепції: висновки для України. *Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку*. 2019. №4. <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2019.4.15>
40. Лукаш О. І. Індія в системі міжнародних відносин: регіональний аспект (SAARC). *Тези IV Всеукраїнської конференції індологів «Індія – 70 років незалежного розвитку: досягнення, проблеми, перспективи»*, 30-31 січня 2018 року. С. 334-347. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/4577/1/Indiia%20u%20systemi%20mizhnarodnykh.pdf>
41. Ляшенко Т. Мусульманські держави і питання глобалізації (на прикладі країн Центральної Азії). *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2018. Вип. 4 (60). С. 245-256. URL: https://ipiend.gov.ua/wpcontent/uploads/2018/07/liashenko_musulmanski.pdf
42. Майбутня держава 2030: Глобальні мегатенденції, які впливають на уряди. URL: https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2014/09/Future_State_2030_UA_v3.pdf
43. Мелешенко О. К. Історія журналістики Великої Британії : конспект лекцій. Київ : Київський ун-т, 2010. 215 с.– ISBN 978-966-439-334-5.
44. Мицик Л. Еволюція глобального лідерства США в сучасній системі міжнародних відносин. *Історичні і політологічні дослідження*. 2019. №1(64). С. 29-36. <https://jhpr.donnu.edu.ua/article/view/6446>
45. Моніторинг новин українських та світових ЗМІ: Додаток до журналу «Україна-Китай». URL: https://kneu.edu.ua/ua/science_kneu/ndi/iskk/publications_china
46. Пілат М. Інформаційні впливи та інформаційні війни: сутність понять та їхній взаємозв'язок в інформаційну епоху. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2013. Вип. 32. С. 185-190. https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/VLNU_Mv_2013_32_25.pdf
47. Полякова Ю. В., Шайда О. Є., Басій Н. Ф. Нові тенденції у розвитку міжнародної комунікації та міжнародної журналістики. *Електронний науковий журнал «Приазовський економічний вісник»*. 2018. Вип. №6 (11). С. 19-24. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/6_11_uk/6.pdf

48. Сушко С. Маніпулювання проблематикою Брекзиту в англomовних ЗМІ. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія Журналістські науки.* 2019. Вип. 3. № 910. С. 99-109. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/sjs/vsi-vypusky/vypusk-3-nomer-910-2019/manipulyuvannya-problematykoju-brekzytu-v-anglomovnyh-zmi>
49. Тишкун Ю. До проблеми змістового наповнення терміна «світова політика». *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку.* 2014. Вип. 26. С. 38-44. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/9/16/paragraphs/810/tyshkun.pdf>
50. Узун Ю. В. (Не)Скромні обійми Китаю: чинники зростання геополітичної суб'єктності КНР та ознаки глобальної кризи світового порядку. *Міжнародні та політичні дослідження.* 2019. Вип. 32. С. 171-206. <http://heraldiss.onu.edu.ua/article/view/173850/193829>
51. Філенко І. Історична ретроспектива еволюції ролі ЗМІ в міжнародних відносинах. *Американістика у вітчизняній політичній науці.* 2012. Вип. 106 (2). С. 181-187. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/262/235>
52. Філенко І. Історична ретроспектива еволюції ролі ЗМІ в міжнародних відносинах. *Американістика у вітчизняній політичній науці.* 2012. Вип. 106 (2). С. 181-187. <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/apmv/article/viewFile/262/235>
53. Чи потрібні Україні журналісти-міжнародники, або дещо про те, чого немає. URL : <http://ru.telekritika.ua/daidzhest/2003-03-27/4481>

Інтернет-ресурси

1. Європейський Союз. URL : <http://europa.eu.int>
2. Європейський журналістський центр. URL : <http://www.ejc.nl/default.asp>
3. Міжнародна федерація журналістів. URL : <http://www.ifj.org>
4. Міжнародна федерація періодичних ЗМІ. URL: <http://www.fipp.com/>
5. Міністерство закордонних справ України. URL : <http://www.mfa.gov.ua/>
6. НАТО. URL : <http://www.nato.int/>
7. Організація з безпеки та співробітництва в Європі. URL : www.osce.org/
8. Організація Об'єднаних Націй. URL : <http://www.un.org/>
9. Офіційні та робочі документи Державного департаменту США (FRUS). URL: <https://history.state.gov/historicaldocuments>
10. Рада Європи. URL : <http://www.coe.int/>
11. ЮНЕСКО. URL : <http://www.unesco.org/>
12. Adnews. <https://www.adnews.com.au>
13. British Council. <http://www.britishcouncil.org/>
14. Cambridge University Press. <http://www.cup.cam.ac.uk/>
15. GeoEdge. <https://www.geoedge.com/advertising-glossary-of-terminology/>
16. Media Post. <https://www.mediapost.com>

Навчальне видання

Міжнародна журналістика

Методичні вказівки
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 061 Журналістика

Укладач

КОВАЛЕНКО Алла Федосіївна

Підписано до друку 30.11.2022. Формат 60x90/16.
Обсяг 1 ум.-друк. арк. Тираж 100 прим.
Зам. № 21/004

Видавець і виготовлювач

С. Л. Назарук

Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 10

Тел.: 050 905 23 77. E-mail: selen_odessa@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7024 від 23.12.2019 р.